

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego dla klasy 4

I Podstawa prawna:

- **podstawa programowa z języka polskiego dla klas 4** - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r.
- **Statut Szkoły.**

II Wymagania edukacyjne i kryteria na ocenę śródroczną i roczną z języka polskiego dla klasy 4

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego.

Prezentowane poniżej kryteria ogólne dotyczą oceniania na koniec etapu edukacyjnego.

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- 1) opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej dla klasy IV
- 2) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- 3) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- 4) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- 5) aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- 6) z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- 7) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- 8) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- 9) wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- 10) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- 11) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- 1) opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej dla klasy IV
- 2) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- 3) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- 4) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- 5) aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- 6) bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- 7) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- 8) aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- 9) wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- 1) w większości opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej dla klasy IV,
- 2) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- 3) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- 4) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- 5) bierze czynny udział w lekcji,
- 6) wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- 1) częściowo opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej dla klasy IV,
- 2) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- 3) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- 4) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,

- 5) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- 6) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- 7) rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- 8) wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- 1) opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej dla klasy IV,
- 2) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- 3) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- 4) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- 5) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- 6) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- 7) nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- 8) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- 9) często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- 1) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej dla klasy IV,
- 2) ma kłopoty z techniką czytania,
- 3) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- 4) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- 5) wykazuje się niechęcią do nauki,
- 6) zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- 7) nie angażuje się w pracę grupy.

Zakres wiadomości i umiejętności zapisanych w podstawie programowej dla klasy IV

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- omawia elementy świata przedstawionego w poezji, wyodrębnia obrazy poetyckie, określa nastroj wiersza,
- zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, ożywienie, porównanie oraz określa ich funkcję ,
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, strofę, rym, rytm, refren, liczbę sylab w wersie,
- rozpoznaje podmiot liryczny/osobę mówiącą w wierszu
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność

- wskazuje w utworze bohaterów i narratora, charakteryzuje ich
- określa tematykę oraz problematykę utworu
- nazywa wrażenia, jakie budzi w nim czytany tekst
- określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio
- określa temat i główną myśl tekstu
- dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych
- rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze
- wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka)
- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w utworach literackich
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy
- rozpoznaje czytany utwór jako : opowiadanie ,legendę, baśń, komiks oraz wskazuje ich cechy gatunkowe
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka); wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia
- świadomie i z uwagą odbiera filmy, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży

Kształcenie językowe

Uczeń:

- identyfikuje tekst jako komunikat identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi
- określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała)
- rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba
- rozpoznaje typy wypowiedzi, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy , określa ich funkcje w tekście
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych
- rozpoznaje formy przypadków, liczby i rodzaju gramatycznego rzeczownika, przymiotnika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi
- poprawnie stopniuje przymiotniki , rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach
- dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi ,
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z się; rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście
- rozpoznaje formy liczby, osoby, czasu czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi

- poprawnie stopniuje przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach
- rozpoznaje przyimek i określa jego rolę w wypowiedzi,
- rozpoznaje spójnik i jego funkcję w wypowiedzi
- nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie) i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdania pojedyncze i złożone, równoważniki zdań, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej
- przekształca konstrukcje zdaniowe, np. zdania w równoważniki zdań i odwrotnie, zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie
- stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosuje zasady pisowni
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu
- rozróżnia synonimy/wyrazy bliskoznaczne oraz antonimy/wyrazy przeciwstawne, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach
- zna i rozpoznaje w tekście literackim: zdrobnienie, zgrubienie oraz określa ich funkcje

Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych

Uczeń:

- zna zasady budowania akapitów
- uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens
- tworzy wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym w następujących formach gatunkowych: list prywatny, opis przeżyć wewnętrznych, opis przedmiotu, opis postaci, notatka, plan (ramowy i szczegółowy) tekstu, opowiadanie twórcze i odtwórcze, zaproszenie, dialog, podziękowanie, ogłoszenie, kartka z pozdrowieniami i życzeniami
- wygłasza z pamięci tekst ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym, z następstwem pauz

Samokształcenie:

- doskonalą ciche i głośne czytanie
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych
- doskonalą różne formy zapisywania pozyskanych informacji
- zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line)
- rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje
- poznaje życie kulturalne swojego regionu